

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

G ante V

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

rum similitudine, quos Graeci ζυφου vocant. Feruntur enim gryphes rostrum habere incurvatum in morem aquilae.

G V. In notis antiquorum genus. G. V. gravis Valerius. G. X. grex.

Guardia, dicitur custodia & Guardiani, custodes: ut quibus castra & territoria custodienda traduntur, & Guarentare, pro defendere, in ulibus feudor. d. l. Contra dict. capite. pares sunt vocabula Longobardica & ab origine, Volutati, verubaten.

Guberno, a, aet. p. Proprie navim rego. [Gubernare. Gal. Gouverner. Ital. Reggere. governare, amministrare. Ger. Ein Schiff leiten oder regieren. verwalten. Pers. Hif. Gouverner. Po. Regere, regere. Vng. Regere. Angl. To govern, to guide.] Cicero 1. Offic. Vi si navis certent quis eorum potissimum gubernet. Per translationem accipitur pro moderor, procuro, administro. [Gubernare. Gal. Gouverner. Ital. Reggere. governare, amministrare. Ger. Ein Schiff leiten oder regieren. verwalten. Pers. Hif. Gouverner. Po. Regere, regere. Vng. Regere. Angl. To govern, to guide.] Cicero 1. Offic. Teque hortor ut omnia gubernes, ac moderere prudentia tua Idem Att. lib. 6. Sed hanc Deus aliquis gubernabit.

Gubernator, oris, m. t. Rector navis, qui clavum moderatur. [Gubernator. Gal. Gouverneur. Ital. Capitano di nave. Ger. Ein Steuermann. register. verwalten. Hif. Governador. Pol. Sternik, sterwa. Vng. Regator, kormány. An. A gubernator, a gubernator. Cicero de Senect. Gubernator clavum tenes sedet in puppi Idem 1. de Invent. Navis quae scientissimo gubernatore utitur. Idem 7. Philip. Quamquam non eges consilio, quo vales plurimum, tamen & summi gubernatores in magnis temporibus a rectoribus admoneri solent. Gubernator equorū. Quint. lib. 3. cap. 6. Translatio est, quum in rebus, animalibusve aliud pro alio ponitur: ut de agitatore, Gubernator magna contortit equum vi. Custos & gubernator Reipublicae, Idem 7. Verina.

Gubernatrix, f. t. [Gubernatrix. Gal. Gouvernante. Ital. Donna che governa. Ger. Ein Schifferin. Registerin. Hif. La gobernadora. Pol. Pawkora rządy. Vng. Regator, kormány. Angl. A governing or ruling.] Cicero 1. de Orat. Eloquentia gubernatrix civitatum.

Gubernatio, oris, f. t. Proprie de navis directione dicitur: quavis per translationem pro quavis administratione accipitur. [Gubernatio. Gal. Gouvernance. Ital. Donna che governa. Ger. Ein Schifferin. Registerin. Hif. La gobernadora. Pol. Pawkora rządy. Vng. Regator, kormány. Angl. A governing or ruling.] Cicero 4. de Fin. Et si in ipsa gubernatione negligentia navis est eversa. Idem 3. in Catil. Vix videtur humani consilii tantarum rerum gubernatio esse potuisse.

Gubernaculum, n. s. Clavus navis, id quo navis gubernatur, & regitur. [Gubernaculum. Gal. Le gouvernail d'une navire. Ital. Timone. Germ. Das Steur ruder in dem Schiff. Hif. Governale de nave. Pol. Rudeł w ścis. Vng. Kormány. Angl. The stern of a shippe where by she is guided.] Cicero 2. de Invent. Hic ille naufragus ad gubernacula accessit. Per translationem accipitur pro administratione. [Gubernaculum. Gal. Gouvernail. Ital. Timone. Germ. Das Steur ruder in dem Schiff. Hif. Governale de nave. Pol. Rudeł w ścis. Vng. Kormány. Angl. The stern of a shippe where by she is guided.] Cicero pro Domo sua: Quum Senatam a gubernaculis deiecisses, populum e navi exturbasset, ipse archipirata cum rege predonum impurissimo plenissima velis navigares. Gubernacula Reipub. tractare, apud eundem pro Sestio. Gubernacula vita, apud Plin. lib. 11. cap. 37. Legitur & gubernaculum per syncopen. Virgil. 6. Aeneid. Nanque gubernaculum multa vj forte revulsam.

Guessella, vel Resellula, vulgariter vocantur mures, quorum sterces habet odorem musci, habitant in pratis, & super rivos, aliquando in domibus.

Gula, gulæ, f. p. [Gula. Gal. Goule, conduit par lequel on avale ce qui on veut manger. Ital. Gola. Ger. Der Schlund oder die Röhre des Speisröhre. Hif. La bernaera con que tragamos. Polon. Gula. Vngar. Tork. Angl. The gullet, where by meat and drink passeth into the stomach.] Est fistula colli interior, constans ex carne & nervo, per quam cibus & potus in ventriculum desluit. Graeci σιροφάγου appellant. Plin. lib. 11. cap. 37. de epiglottide loquens: Opera ejus gemina, duabus interposita fistulis interior earum appellatur arteria, ad pulmonem atque cor pertinens. Hanc operit in epulando, ne spiritu ac voce illas meante, si potus, cibusve in alienum decraverit tramitem, torqueat. Altera exterior est, appellatur sanè gula, qua cibus atque potus devoratur. Tendit hæc ad stomachum, inde in ventrem. Hanc per vices operit, quum spiritus tantum aut vox commeat, ne restagnatio intempelliva alvi obstrepit. Ex cartilagine & carne arteria: gula, carne & nervo constat. Hactenus Plin. Invenitur nonnunquam gula sumpta pro anteriore parte colli, quam jugulū vocamus. Plaut. in Mercur. Demissili gladium in gulam jam cadam. Salust. in Catil. Laqueo

gulam frangere. Cic. 6. Ver. Quem oborta gula in vincula abtupi iussit. Sed in hac significatione vix invenies in medicorum aut physicorum scriptis. Illi enim gulam, ut jam distimus, accipiunt pro fistula illa, qua cibus & potus in stomachum demittitur. Unde per translationem accipitur pro voracitate, & nimio delicatiorum ciborum appetitu, ut in Cicero in Salust. Postquam immentis gula impeditissima corporis questus sufficere non potuit. Iuvenal. - quæ sit gula quæ sibi totos Pontis aptos, animal propter convivium nam Plin. lib. 19. cap. 4. Hi nives, illi glaciem potant, panemque montium involuunt gulæ vertunt.

Gulones, Gulosi. [Gulones. Polon. Żółty. Vngar. Torkos, tabogdo. Angl. Gulgones.] Apuleius Apolog. Gulones omnes, qui impenso pretio a piscatoribus mercantur.

Gulosis, a, um. Qui est deditus gulæ, vorax, comedo. [Gulosis. Gal. Goulemant, goulon. Ital. Gulofo, che si lascia tirare da l'appetito di buoni buccini. German. Irdisch, Irdisch sein. Hispan. Cosa gulofo è gulofo. Polon. Gulofo, gulofo. Vngar. Torkos, tabogdo. Angl. Gulgones.] Martial. lib. 1. Esse tibi videor sevas, nimiumque gulosis. Idem libro 22. Non est Tuca satis quod es gulosus: Et dici cupis, & capis videri.

Gulosis, adverbium, Luxuriosè, immoderatè. [Gulosis. Gal. Goulemant, en gourmand. Ital. Da gulofo. Germ. Irdisch, Irdisch. Hif. Gulofo. Pol. Obżarci. Vng. Torkos, tabogdo. Angl. Gulgones.] Col. in præfat. lib. 1. Contemporariorum vitiorum officinas gulosis condendi cibos, & luxuriosius fecula struendi. Degulo, degulas, & Ingulves, unde suis locis.

Gullōca, N, Nucum juglandium summa & vitidantia putamina. Autor Festus.

Gumia, æ, Antiqua vox idem significans quod gulosus. Lucil. libro 30: Illo quid fiat lamia & pytho oxiodontes Quo veniunt illæ gumia vetula, improba, inepæ Idem compellunt gumias ex ordine nostras. Festus in voce Ingulves, & Scæger in Varrone.

Gummi, [Gummi. Gal. Gomme. Ital. Gomme. Germ. Gummi. Hispan. La goma. Pol. Gummi, guma. Vng. Matka méz, gumi. Angl. Gumme of trees.] indeclinabile, & Gummi gen. form. Gummi viscosa ex arboribus quibusdam per corticem distillat. Plin. lib. 13. cap. 11: Gummi optimum esse ex Aegyptis Syria convenit. Col. lib. 12. cap. 30: Nostrorum temporum gummi repudiaverunt, exillimaveruntque satius esse novissima liquida gummi periere.

Gummitio, f. t. Illinitio quædam ex glutinoso illo arborum lactico, quæ dolis fieri solebat: quemadmodum picatio est picis. [Gummitio. Polon. Polanie pica. Vng. Gummi méz. Col. lib. 12. cap. 30: Multi quum semel nova dolia vel scias crassa gummi liverit, una in perpetuum gumminone cõteantur. Et sanè quæ semel oleum testa combidit, alteram gumminone non recipit.

Gummitis, a, um, adject. Gummatæ arbores dicuntur, quæ gummi producunt. [Gummitis. Gal. Qui producit de la gomme. Ital. Che produce gomma. Ger. Gummi aus wald. Gummi oder Gummi. Hif. Cosa que haze goma. Polon. Drewno skorzony gummi albo pica. Vng. Matka méz. Angl. That brings forth gumme.] Palladius: in cerasis hoc est fervandum, & in omnibus gummatibus, ut tunc inferantur, quando vel non est, vel desinat gummi effluere.

Gummosus, a, um, Quod multum gummi habet. [Gummosus. Gal. Plein de gomme, gommeux. Ital. Pieno di gomme. Germ. Vos Gummi. Hispan. Lleno de goma, gomofo. Polon. Gummi méz. Vngar. Sok matka méz. Angl. Full of gumme.] Plin. lib. 12. cap. 9: Facilis hoc, & crustosus, amarusque at gummosum.

Gummius, a, Quod est ex gummi confectum. [Gummius. Gal. Fait de gomme. Ital. Fatto di gomma. Germ. Gummi. Hispan. Hecho de goma. Pol. Tocz gummi. Vng. Matka méz. Angl. Made of gumme.] ut, Gummius oleum, quod ex gummi elici solet, nervis in primis utile, teste Plin. lib. 11. cap. 6.

Gurdus, d. m. t. Pro stolido, vox est Hispanica. [Gurdus. Gal. Gurdus. Ital. Stolidus. Germ. Dumm. Hispan. Loco de bomo. Polon. Bal amunt, micki bl'ajen. Vngar. Bolond, efertlen, balysak. Angl. Foolish.] Quintil. lib. 1. cap. 5: Et gurdos, quos pro stolidis accipit vulgus, ex Hispania duxisse originem adivi.

Gurgēs, gitis, m. t. Proprie locus est in flumine profundus, in quo aqua vertitur: quavis generaliter de omni aquarum congene dicatur: & de ipso etiam mari. [Gurgēs. Gal. Gorge, gouffre. Ital. Vn gouffre d'eau, profondeur d'eau. Ital. Gorge. Germ. Ein wasser. Hif. Lugar profundo. Angl. Deep.]

Polon. Gl' obokęcę w wodach, kraj w modys. Vn. Irmę, mly. Ang. A gulf, a great pit and so alon in a river where the water is shallow. Martial. lib. 1. Raptus flumineo venit de gurgite piscis. Plin. lib. 8. cap. 5. Annem transituri minimos præmittunt, ne majorum ingressu atterente alveum crescat gurgitis altitudo. Virgilius 1. Aeneidos: Apparent rari nantes in gurgite vasto. Ponitur translato pro homine infatuabili, ut alia quævis re in explicabili. Cicero in Pisonem: Ille gurgis, atque heheo, natus ab domini suo, non laudi atque gloriæ. Idem in Verrem: Immensa illa vorago, aut gurgis victorum, surpudinumq; omnium. Idem de Arusp. resp. Quæ unquam Charibdis tantos exhaurire gurgites possit, quantas ille Byzantium prædas exorbuit?

Gurgillio, onis, sive potius Carculio, A rei anatomicae petitis vocatur caruncula quedam in fine palati ad fauces dependens inter tonsillas, quam alio nomine columellam appellamus. Gal. Leguon. Ita. V. gola. Germ. Die Gurgel. Hisp. Gargala. Polon. Gargala. Vng. Nyelék. Ang. A piece of flesh in the palate part of the roof of the mouth. Varr. lib. 2. de Re rust. cap. 1. videtur poluisse pro colli parte anteriore, quam & guttur appellat Hircus (inquit) molliori pilo, & potissimum albo, ac cervicæ, & collo brevis, gurgulione longiore. Rursum gurgulio, vermis quidam, qui in horreis nascens, frumentum absumit sic dicitur, quod totus sit guttur. Gal. Celsus. Ital. Tergula. German. Kormurum Kormitren. Hisp. Gorgo del trigo. Vng. Werg. Ang. A worm. Vng. li. 1. Geor. popularique ingentem faris acervum Gurgulio, atque inopi meruisti formica fenestra. Rectius scirpensis curculio per secundam consonantem. Sic enim veteres scripsisse constat ex argumento Plautinae Comœdiæ ejusdem nominis, in quo prius versus litteræ curculionis nomen exprimitur. Vide CVRCVLIQ.

Gurgulium, stii, & diminutivum gurguliolem, genus habitaculis angustum, a curculione verme sic didum. Gal. Logete étroite, cabaret de la tour. Ital. Stanzetta. German. Ein klein nachgüttes Hestlein, oder ein schlichte Wohnung. Hisp. Casa pobre ó choza. Polon. Chai upiuka. Vngar. Kunnyo. Ang. A little narrow cabin, a cottage or lodge. Servius docet gurgulium esse obscuram & latentem tabernam. Cicero in Pisonem: Meministine cœnum quum ad te quinta ferè hora cum C. Pisonem venissem, nescio quo è gurgulio te prodire obvoluto capite, solcatum. Apul. Ergo brevitate gurguliolesti nostri ne spernas, pecto, sis contentus late parvulo.

Gusto, as, act. p. Libo, labris primoribus attingo. Gal. Le goût. Ital. Gustare. German. Versuchen testen. Belg. proeven smaken. Hisp. Gustar probando el sabor. Polon. Kusić. Vngar. Meg kóstolom. Ang. To taste, to feel the taste of any thing. Celsus 5. bell. Gall. Leporem & gallinam, & anserem gustare fas non putant. Cicero ad Gallum: Fugit in Tusculanum, quum quidem didum ita jejuniis fuisset, ut ne aquam quidem gustarem. Idem 2. de Nat. deor. Capræ distamam querunt quam quum gustaverint, sagittæ quibus confixa sunt, excidunt. Et per translationem accipitur pro leviter attingere, experiri. Cicero pro M. Cælio: Equidem multos & vidi in hac civitate, & audivi, non modò qui primoribus labris possissent genus hoc vitæ, & extremis (ut dicitur) digitis attingissent. Hujus composita sunt, Degustus: hoc est, Delibò, libò, labris admovendo, dicitur. Salust. in Caton. Inde quum post execrationem omnes degustassent, sicut in facris solennibus fieri consuevit, aperuisse consilium suum. Prægustus, ante gulto, dicitur.

Gustatus, us, m. q. Gustus: hoc est, sensus ille quo sapes discerimus. Gal. Le goût. Ital. Gusto. German. Das versuchen ob eis ding schmecken. Belg. Des smaken. Hisp. Sentido de gustar. Polon. Smak. Vng. Kóstola. Ang. The sense of tasting. Plin. lib. 10. cap. 71. Existimaverim omnibus scilicet gustus esse. Quint. lib. 6. ca. 5. Nec magis arte traditur, quam gustus, aut odot. Verè laudis gustum non habere, Metaphoricè. Cicero 3. Philip. Ut quidam morbo aliquo & sensus stupore suavitatem cibi non sentiant, sed libidinosis, avari, facinorosi, verè laudis gustum non habet. De gustu cognoscere, dicitur. hoc est, minima experientia judicare.

Gustatorum, onis, n. f. Crater sive labrum (inquit Perottus) in quod aqua è fonte profluit. Gal. Va lieu en vaissau

à gouter. Ital. Lucro è vaso da gustare. German. Es ist da man et was versucht od er daffühlig geschin. Hispan. Lugar è vaso para gustar è comer. Polon. Nacynus kranim kospicieni. Vngar. Kóstola. Ang. A tasting plate or vessel. Plin. in Epist. lib. 1. Gustatorum, graviorque cœnatio margini imponitur.

Gutta, ta, f. p. Minima pars aquæ, vel alterius materie liquidæ, quæ & stilla vocatur. Gal. Vasa gutta. Ital. Gocciola. Germ. Ein Tropfen. Belg. Een druppel. Hispan. La gota de la liquido que corre. Polon. Kapka kropka. Vngar. Tópp. Ang. A droppe. Plaut. in Casina: Dii me & te infelicent, si ego in os meum Vini guttam in didi. Plin. lib. 31. cap. 2. Dullantes quoque guttæ in lapides durefcunt in antris Coryciis. Quam ex magno lacto paululum quiddam alicui deciditur, guttam aspergi dicimus. Cicero pro Cluentio: Atque etiam ipse conditor totius negotii guttam aspergit huic Balbo. Ne gutta quidem, ut aspergi dicitur, pro minimo. Gutta vini non miscetur aqua fæpida infusa, calidiorque circa moratur, quæ est in periculis. Quæ paululo boni nimia mali vis admiscetur. Separant tamen Grammatici Guttam à Stillâ, quod gutta maneat stilla autem cadat. Corn. Fronto de diff. vocab.

Guttula, diminut. Gal. Gocciola. Ger. Ein Tröpflein. Hisp. Gocciola. Ital. Gocciola. Vng. Tópp. An. A little droppe. Plaut. in Epid. Ah guttula pectus mihi ardens asperisti. Idem alibi: Ut guttulam hauriret ex guttulo.

Guttula, Per singulas guttas. Gal. Gocciola. Ital. Gocciola. German. Tropfen. Hispan. Corriendo gota a gota. Polon. Kapka. Vngar. Tópp. Ang. A droppe. Plaut. Cor ædepol miserum meum, Quod guttatum contabescit, quasi in aquam tu incidens salem.

Guttula, ta, tum. Gal. Gocciola. Ital. Gocciola. German. Tropfen. Hispan. Gotado manchalo. Polon. Kropkami na kropiony. Vngar. Tópp. Ang. A droppe. Plaut. Cor ædepol miserum meum, Quod guttatum contabescit, quasi in aquam tu incidens salem.

Guttula, us, Formam participii habet, quasi à gutto, tas, pro guttatum stillare. Gal. Gocciola. Ital. Gocciola. German. Tropfen. Hispan. Corriendo gota a gota. Polon. Kapka. Vngar. Tópp. Ang. A droppe. Plin. lib. 20. cap. 8. Hujus folia ambustia utilis, guttata astringunt.

Guttur, uris, n. f. Pars colli anterior. Gal. Guttur. Ital. Gola. German. Die Röh. Hispan. El paso ó garguero. Pol. Gargalo. Vn. Terek. An. The throat. Plin. lib. 11. cap. 37. Guttur homin tantum, & subus intumescit, aquarum, quæ potantur, plerunque vitio. Accipitur item pro via ea, qua spiritus à pulmone ad os transmittitur, quæ in homine alpera arteria appellatur. Cicero 2. de Divin. Haud modicos tremulo fundens è gutture cantus. Virgil. Georg. Er letas pecudes, & ovantes gutture corvi. Inferiorem gutturem dixit Plaut. in Aulul. pro ano: Enâmne (inquit) obturat inferiorem gutturem, nequid animæ emittat dormiens?

Guttur, m. f. Gal. Guttur. Ital. Gola. German. Die Röh. Hispan. El paso ó garguero. Pol. Gargalo. Vn. Terek. An. The throat. Plin. lib. 11. cap. 37. Guttur homin tantum, & subus intumescit, aquarum, quæ potantur, plerunque vitio. Accipitur item pro via ea, qua spiritus à pulmone ad os transmittitur, quæ in homine alpera arteria appellatur. Cicero 2. de Divin. Haud modicos tremulo fundens è gutture cantus. Virgil. Georg. Er letas pecudes, & ovantes gutture corvi. Inferiorem gutturem dixit Plaut. in Aulul. pro ano: Enâmne (inquit) obturat inferiorem gutturem, nequid animæ emittat dormiens?

Gutturium, tumii, Vas ex quo aqua guttatim in manus datur, ab eo quod propter angustias guttatim fluat. Festus. Gal. Vasa gutta. Ital. Gocciola. German. Das versuchen ob eis ding schmecken. Belg. Des smaken. Hisp. Sentido de gustar. Polon. Smak. Vng. Kóstola. Ang. The sense of tasting. Plin. lib. 10. cap. 71. Existimaverim omnibus scilicet gustus esse. Quint. lib. 6. ca. 5. Nec magis arte traditur, quam gustus, aut odot. Verè laudis gustum non habere, Metaphoricè. Cicero 3. Philip. Ut quidam morbo aliquo & sensus stupore suavitatem cibi non sentiant, sed libidinosis, avari, facinorosi, verè laudis gustum non habet. De gustu cognoscere, dicitur. hoc est, minima experientia judicare.

T Samium

Sarnium ore tenuis imprudens ibanem, tanquam inesset olei, affectu, convertitque eum: & ut solitum est, circumegit per omnem partem ollæ manum, nullum inde ibat oleum. Vocabatur etiam gutto in balneis, ad cõferenda unguenta. & Dicitur est etiam guttus, teste Varr. à gutta, quod propter colli angustiam humor inde guttatim efflueret.

Guttulus, pen. contr. Diminut. [Guttulus, à guttu, id est. Gal. Effugere ut biberon. Ital. Vasetto da bere. Ger. Ein Gutterlein / ein Gutterlein mit einem engen hohle. Hisp. Pequeno vaso que tiene angosta boca. Polon. Naczynie male zapietane nassim, naliszwa. Ita. Vng. lbr. kenne. Angl. An esmer.] Plaut. Vt guttulam hauriret ex guttulo.

G ante V

Gygarthus, thi, masc. secund. Lectus est in quo paralytici, meateque capiti, quique vocantur dæmoniaci vinchi iactant sese. [Pol. Ciepna ktorim szalone albo operane prymiesia, Vngar. Keszarsok szeg.] Vnde proverbium: Gygarthus qvovau: id est, Gygarthum spiras, in insana frustra que vociferatione. Paul. lib. 3. capite 14.

Gygoris, apud Strabonem equi pumuli, idem quod gumi. Gymnas, adis, fe. [Gymnas, Gall. Exercice. Ital. Efforcio. Germ. Ein Übung. Hisp. Exercicio. Pol. Cwiczenie, skol. a. Vn. Gyakorlat. An. Exerise.] Stat. 4. Syl. sic lubrica ponit Mæbra Terapnæa resolutus gymnade Pollux. Idem 1. Achil. exercere protervas Gymnadas.

Gymnasium, ahi, n. f. Locus in quo fit exercitium. [Gymnasium, Gal. Locus d' exercice. Ital. Luogo da efforcio. Ger. Ein ort an welchem man sich exerciren ãdt. Hisp. Lugar donde se exercitan. Pol. Miejsce dla cwiczenia, skol. a. Vn. Eskola gyakorla, hely. An. The place of exercise. Idem 1. 2. 3. 4. hoc est, ad exercendo. Vnde apud veteres, loca illa in quib. palæstræ nudi exercebantur, peculiari nomine Gymnasia vocata sunt. Plaut. in Amph. Nā omnes plateas perreptavi, gymnasia, myropolia, apud emporium, atque in macello, in palæstra, atque in foro. Verum postea Gymnasium pro ludo literario, & omni loco in quo fiat aliquod genus exercitationis, sumi cepit, quum philosophi gymnasia tenuerint, & in illis disputaverint, quæ & scholæ & diatribæ vocatae sunt. Cic. 1. de Orat. Clamabant credo omnia gymnasia, atque omnes philosophorum scholæ, sua hæc esse omnia propria. Plin. in Epist. Gymnasia indulgent Græculi. Vnde apud Rhetores progymnasmata, præexercitamenta dicuntur: id est, exercitationes quædā in dicendo antequam ad veras actiones descendant.

Gymnastis, m. t. [Gymnastis, Gal. Qui a la principale charge du lieu del' exercice. Ital. Chi ha l' carico & la cura del Gymnasio e della scuola. Germ. Ein Schullehrer / der vber ein Übung in einem Master gestet ist. Hisp. Maestro del exercicio. Polon. Mistrz tanczowni cwiczenia dogladca, mistrz skolai. Vngar. Eskola mester. Ang. That hath the charge of the place of exercise.] Præceptor exercitorum, Athletæ vel pueros exercens, Idem 1. 2. 3. 4. hoc est, quod est exercere.

Gymnasticæ, f. i. c. [Gymnasticæ, Polon. szkola dla cwiczenia, Vng. Eskola mester, gyakorlatonak mestersege.] Ars seu doctrinæ, qua pueri exercentur, disciplina exercitationis. Aristoteles præcipit lib. 1. Polit. Adolescentes gymnasticæ & pædroticæ vacare debere, ut ita fiant exercitiores, firmioresq. Plat. lib. 7. de Leg. gymnasticæ nomine exercitationes omnes bellicas contineri docet: eamque dividit in saltationem & lationem.

Gymnasticus, a, um, Quod pertinet ad exercitacionem. [Gymnasticus, Gal. Appartenance d' exercice. Ital. Pertinente ad efforcio. Germ. Das zu der Übung gehort. Hisp. Pertenciente al exercicio. Pol. Przegl y do cwiczenia. Vn. Gyakorlati rale, iskolaihoz valo. An. That belongs to exercise.] Plaut. in Rud. Ex urbe ad mare huc prodimus pabulatum pro exercitio gymnastico & palæstrico.

Gymnæi ludii, Dicitur sunt in quibus se nudi atque uncti exercebant palæstræ: [Gymnæi ludii, Pol. Gwi dla cwiczenia i nalesione.] à Lycaone in Arcadia primum inventi, ut autor est Plin. lib. 7. cap. 56. Gymnæicos ludos Romæ editos fuisse à Nerone testatur Suet. in vita ejus, cap. 12.

Gymnæiarchia, Gymnasiorum præfectura. [Pol. Szkolni nadzwizacinski. Vn. Is skolai mestersege.] Modestini. sub titul. de excus. appellat.

Gymnæiarchus, vel gymnasiarcha. [Gymnæiarchus, Pol. Szkolny dozorca. Vn. Eskola mester. An. The head master of a schoule exercise.] Præfex gymnasii: id est, loci in quo Athletæ nudi exercebantur. Cic. 6. Verr. Demolendum curavit Demetrius gymnasiarchus, quod in ei loco præerat. Accipitur & pro ludi literari præfecto. Nam ut dictum est supra in primitivo, gymnasium generaliter dicitur quivis locus exercitio alicui destinatus.

Gynæcanthe, Vitis alba, Dioscor. lib. 4. cap. 195. Gynæceum, cci, pen. prod. n. f. Locus secretior in ædibus, ubi

solæ mulieres degebant. [Gynæceum, Gal. Vn. l'intercollid j part en la maison où les femmes seules hantent, vo cabinet. Ital. Loca appa- rato in casa dove si ritrauno le donne. Ger. Ein Haus oder Zimmer in dem das Frauenzimmer ist. Hisp. El retiro de las mujeres. Pol. Dzia- lo, w ktorej gmaloye Vngar. Azony emberek lakolaka, hanc, azo- liben kintolac, azony emberek lakolaka. Ang. A rooming or place where only women abide.] Plaut. in Moll. Dare voit utrorem sibi, quantum potest: ad eam rem facere volt novum gynæceum. Cicero 2. Philip. Syngrapha festenni centies, facta est in gynæceo. Pro eodem etiam dicitur gynæconitis, yvovononit. Materfamilias apud Romanos primum locum tecti ædificavit, atque in celebritate versatur, quod multo aliter fit in Græcia. Nam neque in convivium adhibetur, nisi propinquum nec sedet, nisi in interiore parte ædium, quæ gynæconia appellatur.

Gynæciarii, orum, inter viles artifices numerantur. Erant autem qui pannos curabāt, vel panniculos adhaere inderunt, vel forte lanæ nodos incidebant, extrahabantque opus quod à mulieribus fieri solet. Inde gynæcium dictum. Quod si ad foeminas mixti id agebant, à loco dicitur Gynæcium, àm yvovononit: id est, à femina. De hoc lege plura apud Aelian. & Prynium in Rub. C. de Mordig. & gyno. lib. 11.

Gynacomastion, est superexcellentia pinguedinis præter naturam, mamillis subiectum ut plurimum.

Gypsum, pl. n. f. [Gypsum, Gall. Du plâtre. Ital. Gesso. German. Gyps. Belg. tem. mont. Hispan. Yeso. Pol. Gips, wapno. Vng. Gyanta, máz. Angl. Plaster, plaster.] Materia est calca limæ et lapidibus exaltis ut plurimum confecta, qua tectonia panibus inducuntur, & signa arte plastica conficiuntur. Plin. lib. 36. cap. 24. Cognata calci res gypsum est. Luven. Sarge. 2. quam plena omnia gypso Chrylippi inveniat. Plura eius genera. Nam è lapide coquitur, ut in Syria, & Thuriis: à terra sorditur, ut in Cypro & Perthabis: è summa tellure, & Tympaicum est.

Gypsatus, a, um, Gypso illitus. [Gypsatus, Gal. Maltre. Ital. Infata, imbiancato. German. Geypset. Hispan. Cafa gypsata, cubierta de yeso. Polon. Potca kwapny, gypson obilony. Vngar. Gyanta, máz. Ang. Plastered, pargeiced.] Tibull. libro 3. Eleg. Nota loquor, regnum ipse tenet, quem sæpe cogit Barbara gypsatos ferre catalia pedes. Colum. Quomodo inde modicè aruerunt, in vasa nova line picæ opercula & gypfata, sicco loco reposito. Ovid. 1. amor. Eleg. 4. Descep gypfati crimen inane pedis. Cicero in Epist. ad Trebat. Brevi tam ignoscemus nos amici, quam igno verat Medæcæm: nā opulentæ optimates, quibus illa manibus gypfatis posuatis, ne sibi ille vitio verterent quod abesse à patria Vn gypfatis manus dixit Cic. pro manibus medicamentis & reoficis infectis.

Gyrus, m. f. Circumvolutio in orbem, ambitus, circuitus, circuitus. [Gyrus, Gal. Vn. tour, en tournement, & en rotation, rondour. Ital. Giro, circuito. Ger. Ein ring / tross / vnd tross. Belg. Een omgang / ombdrange. Hispan. vuelta en derredor. Polon. Okrag, okro. Vngar. Kezelve kereng, ikereng. Ang. A turning about in manner of a circle.] Cic. ad Att. lib. 2. Fenestram angustias quod reprehendit, scito re æge multas reprehendere: nam quom ego istuc idem dicerem, gyrus agebatur. Virgil. 5. Aen. Dixerat hæc, adpitis quum ludocis aguis ab imis Septem ingens gyrus, septena volumina travit. Ovid. 2. Amor. Eleg. 6. Vivit edax vultu, ducitque per ætas gyros Milvius: & pluviz graculus auro aquæ. & Dicitur ita compellere in gyrum, est angustias quibusdam limitibus consistere, & non linere latius evagari. Quæ translatio nuda est ab equis, qui quum freno discunt parere, non in liberum decurrunt campum, sed in spatium aliquod angustius, ubi plus sit flecendum, quod & ipsum gyrus appellatur. Cicero 1. de Orat. Sed si his contenti estis, atque sic etiam quæ dicitur: lullis à me, ex ingenio quod am oratorem, immenso q. ratio in exiguum sanè gyrum compellitis. Idem 1. Offic. Romanos secundis rebus effrauaros, subique præfidentes, tanquam in gyrum rationis & doctrinæ duci oportet.

Gyro, as, act. p. Gyrum facio. [Gyro, Gal. Tourner en rond, entourer, entourer. Ital. Girare, circuitare. German. Ringen / vnd vndrehen: in sinem tross vndrehen. Hispan. Hacer vueltas en derredor. Polon. Okrag. Vngar. Kezelve kereng, ikereng. Vnde regyro, pen. prod. quod est in gyrum reflecti, de quo suo loco.

Gyritus, penult. prod. Adiect. [Gyritus, Gal. Tourne en rond, entourer, entourer. Ital. Circulato, rotato. Germ. Vndgerdeu / ringen / vnd vndrehen. Hisp. Hacer vueltas en derredor. Pol. Okrag, ikereng. Vngar. Kezelve kereng, ikereng. An. Turned about.] Plin. lib. 5. cap. 10. Ad effugium Macedonice chlamydis orbe gytrato lacinosam. De Alexandro rege Aegypti.